



léto 2025

OPZOR+

Zpravodaj Operačního programu
Zaměstnanost plus

Téma:

**I. Ohlédnutí za konferencí
Prosperující komunity**

II. Potravinové banky v ČR

Projekt OPZ+

OPZ+ v číslech

Soutěž o ceny



Financováno
Evropskou unií

Milé čtenářky, milí čtenáři,

představujeme Vám nové vydání zpravodaje OPZOR+ informujícího o zajímavostech Operačního programu Zaměstnanost plus. Opět se věnuje dvěma tématům. Prvním je konference PROSPERUJÍCÍ KOMUNITY – PŘÍLEŽITOST PRO SPOLEČNOU BUDOUCNOST, která se týkala místních akčních skupin usilujících o rozvoj venkova. Druhým jsou potravinové banky v Česku, které zajišťují potraviny pro potřebné. Jejich síť výdejen se s podporou OPZ+ významně rozrůstá.

Na konci čísla najdete stav čerpání OPZ+ a oblíbenou soutěž o ceny.

Přejeme Vám příjemné čtení

Tým publicity OPZ+



Ohlédnutí za konferencí Prosperující komunity

Napsáno ve spolupráci s Oddělením projektů CLLD a ITI

Mnohé strategie rozvoje se rodí nejen v kancelářích a na ministerských jednáních, ale především v terénu, mezi lidmi, kteří svá území a jejich obyvatele dobře znají. Právě zde hrají klíčovou roli místní akční skupiny (MAS). V posledních letech

se staly nepostradatelnými aktéry v oblasti komunitního rozvoje, sociálního začleňování a podpory kvality života na venkově, tedy tzv. komunitně vedeného místního rozvoje. Na konferenci s názvem PROSPERUJÍCÍ KOMUNITY – PŘÍLEŽITOST PRO



SPOLEČNOU BUDOUCNOST, která se konala 31. března - 2. dubna 2025 v Národním zemědělském muzeu v Praze, se role MAS dostala do středu pozornosti. Tato událost přilákala více než 300 účastníků, mezi nimiž nechyběli zástupci klíčových českých a evropských institucí a hosté z více než deseti zemí EU i mimo ni. Organizovalo ji Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství (MZe), Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR) a Národní sítí místních akčních skupin (NS MAS). Hlavním tématem byla aktivi-

ta MAS v oblastech sociálního začleňování, podpory zaměstnanosti a využívání kombinovaného financování z evropských fondů. Úvodní slovo pronesli tři ministři – Marian Jurečka, Marek Výborný a Petr Kulhánec, jejichž resorty jsou klíčové pro komunitně vedený místní rozvoj. v průběhu konference zazněla slova podpory a doporučení pro MAS a konkrétní příklady projektů, které mění tvář venkova k lepšímu. Došlo ke sdílení dobré praxe, inspirace a také k posílení spolupráce mezi institucemi a organizacemi včetně ministerstev a Evropské komise. Společným cílem jsou prosperující soudržné komunity a kvalita života v nich.

Pro více informací o konferenci Prosperující komunity sledujte náš web www.esfcr.cz, kde v dohledné době vyjde brožura zaměřená výlučně na téma konference.

ROLE MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN A PŘÍNOS EVROPSKÝCH PENĚZ

MAS jsou společenstvími občanů, neziskových organizací, soukromého a veřejného sektoru (obce, svazky obcí, instituce veřejné moci). Tvoří je lidé, kteří v území žijí a pracují. Díky tomu se MAS těší velké důvěře a dokážou flexibilně reagovat na potřeby místního obyvatelstva, a to i v dobách krizí – během pandemie Covidu, při příchodu lidí zasažených válkou na Ukrajině nebo při povodních.



MAS pomáhají budovat odolné komunity v malých obcích a odlehlých regionech a zaměřují se zejména na lidi čelící sociálnímu vyloučení, ekonomickým překážkám či životním krizím. Jejich schopnost propojovat lokální aktéry, strategicky plánovat a flexibilně reagovat na podněty z nich činí klíčové partnery pro udržitelný a soudržný

rozvoj Česka. MAS jsou partnery obcí, mostem mezi institucemi a občany, zprostředkovateli pomoci těm, kteří ji často sami nedokážou vyhledat. Jsou i nositeli inovací – pilotují nové přístupy, zavádějí je do praxe a poskytují tak významnou zpětnou vazbu tvůrcům politik a ministerstvům.

MAS využívají finanční podporu z více zdrojů. Kombinované financování umožňuje lépe propojit podporu z různých oblastí, například zaměstnanosti, životního prostředí nebo rozvoje venkova, a dosáhnout tak většího dopadu v daném území. Sociální oblast mohou financovat z evropských fondů, v aktuálním programovém období konkrétně z Operačního programu Zaměstnanost plus. Na konferenci zaznělo, že s pomocí OPZ+ (a předchozího OPZ) se daří posilovat kapacity místních akčních skupin a zvyšovat jejich dopad v oblasti:

- **sociálního začleňování a prevence sociálního vyloučení,**
- **sociální práce, komunitní práce, podpory neformálních pečujících a paliativní a hospicové péče v přirozeném prostředí,**
- **práce s ohroženými rodinami s dětmi** (zapojují se do multioborové pomoci ohroženým dětem včetně psychologické a terapeutické podpory),
- **zaměstnanosti** (vytváří pracovní a podnikatelské příležitosti, příležitosti pro zaměstnávání osob s kumulací hendikepů),
- **prevence energetické chudoby a energetického poradenství,**
- **zavádění inovací na lokální úrovni,**
- **životního prostředí** (formou zapojení mladých lidí do dění na venkově).

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY: SRDCE A MOTOR KOMUNIT

Ministři ve svých projevech zmiňovali hlavní výzvy, kterým Česko čelí, a jakou roli hrají MAS v budování silných, udržitelných a konkurenceschopných komunit. Všichni tři se shodli, že význam MAS v budoucnu poroste. Jsou to uskupení, která mají znalosti a zkušenosti potřebné pro rozvoj regionů, a proto bude důležité dál posilovat jejich schopnost sdílet informace – jak horizontálně mezi sebou navzájem, tak vertikálně směrem k větším úřadům (obce s rozšířenou působností nebo ministerstva). Komunitně vedený místní rozvoj staví na principu „zdola nahoru“, tedy na rozvoji vycházejícím z místních strategií, které vznikají přímo v regionech, ve spolupráci s místními obyvateli, podnikateli, spolky a samosprávami.



BUDOUCNOST MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN V PŘÍŠTÍM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ

Doporučení plynoucí z příspěvků a odborných panelů konference týkající se přístupu k MAS a jejich podpory v budoucím programovém období po roce 2028 je možné shrnout do následujících oblastí.



1. Posilovat roli MAS

- I přes plánovaný menší rozpočet z EU by měly MAS hrát ještě významnější roli, důležitá bude kvalitní strategická příprava a lepší využití místních zdrojů.
- MAS mají být nově zakotveny v zákoně o regionálním rozvoji – Česko bude v tomto první v EU.



2. Zachovat možnost čerpat peníze z více fondů najednou

- MAS by měly mít i nadále možnost využívat různé zdroje podpory, financování z více operačních programů, včetně nástupce Operačního programu Zaměstnanost plus.
- Díky tomu budou moci řešit problémy komplexně, od sociální oblasti přes zemědělství po životní prostředí.



3. Podporovat komunitní přístup a prevenci

- Rozvoj má vycházet z místních potřeb („zdola nahoru“) a být tvořen ve spolupráci s obyvateli, podnikateli a obcemi.
- MAS mají podporovat sousedskou výpomoc, dobrovolnictví a komunitní péči, a reagovat tak na demografické změny a doplňovat pomoc státu, který bude mít omezené kapacity a finance.
- Posílit preventivní opatření, aby se předešlo sociálním problémům dříve, než vzniknou. Prevence předchází náročnější a nákladnější péči.



4. Zachovat zkušenosti a důvěru

- Je důležité udržet kapacity, znalosti a důvěru, které MAS v regionech vytvořily.
- MAS představují silný sociální kapitál, síť lidí, kteří znají své území a umí ho rozvíjet, a tento potenciál je třeba dál využívat.



5. Sdílet zkušenosti a spolupracovat

- MAS mají být centrem sdílení informací – mezi sebou, s obcemi i s ministerstvy.
- Spolupráce mezi MAS a státní správou musí pokračovat a dále se rozvíjet.



6. Česko jako vzor pro Evropu

- Evropská komise oceňuje přístup ČR a podporuje šíření českých zkušeností, ČR je považována za příklad dobré praxe.
- Komunitně vedený místní rozvoj má být dále rozvíjen i na evropské úrovni.

NÁVŠTĚVY V MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPINÁCH

Účastníci konference navštívili komunitní centrum **MAS Brdy-Vltava**, kde nabízí pomocnou ruku lidem v obtížných životních situacích např. formou potravinové pomoci, komunitního šatníku, doučování školních dětí nebo arteterapií. Druhá exkurze vedla do **MAS Posázaví**, které revita-

lizovalo brownfield na komunitní centrum nabízející společenské akce, vzdělávání, coworkingové prostory a knihovnu. MAS Posázaví navíc poskytuje koncept sdíleného sociálního pracovníka pro malé obce, čímž zajišťuje dostupnost služeb i v méně obydlených lokalitách.



INSPIRACE Z PRAXE: PROSTUPNÉ ZAMĚSTNÁVÁNÍ NA POLIČSKU

Odborné panely představily několik příkladů dobré praxe. Jedním byl projekt tzv. prostupného zaměstnávání realizovaný MAS Poličsko spolu s partnerem Květnou zahradou. Ochota zaměstnat lidi se sociálním hendikepem, dlouhodobě nezaměstnané nebo dokonce osoby po návratu z výkonu trestu, je u zaměstnavatelů mnohdy velmi malá. Takoví lidé často propadají sítem pracovního trhu. v Květné zahradě jsou uchazeči o zaměstnání pomocí navzájem propojených nástrojů podporování v rozvoji pracovních návyků. Zaměstnanci všech věkových kategorií se na farmě střídají na různých pracovních pozicích – pečují o hospodářská zvířata, pracují v mlékárně a sýrárně nebo se starají o další provoz statku. Vznikla zde tréninková pra-

covní místa a možné jsou i pracovní stáže ve firmách. Reportáž z Květné Zahrady lze zhlédnout na webu www.lepsipribeh.cz.

INFORMACE O PROJEKTU

„Podpora rodin a sociálního začleňování na Poličsku“

Číslo projektu:

CZ.03.02.01/00/22_008/0000048

Příjemce:

MAS POLIČSKO z.s.

Realizace projektu:

1. 2. 2023 – 31. 12. 2026

Web:

www.maspolicsko.cz



Potravinové banky v ČR

V době rostoucích životních nákladů a nejistoty se potravinové banky v Česku stávají významným pilířem sociální pomoci. Jsou zde pro lidi v nouzi, zmírňují dopady chudoby, ale zároveň přispívají k omezení plýtvání potravinami a ochraně životního prostředí. Jejich činnost je výsledkem spolupráce mezi neziskovým sektorem, obchodními řetězci, dárci, státem a Evrop-

skou unií. Zastřešující organizací je Česká federace potravinových bank, která sdružuje 15 regionálních potravinových bank rozmístěných v krajích Česka. V roce 2024 tyto banky zachránily rekordních **16 600 tun potravin a drogerie, čímž pomohly více než 430 tisícům lidí**, a osvědčily se i v krizové situaci na podzim během povodní. Téhož roku také oslavily 30 let své existence.



JAK POTRAVINOVÉ BANKY FUNGUJÍ

Potravinové banky jsou neziskové organizace, které shromažďují přebytečné, ale stále kvalitní potraviny od výrobců, obchodních řetězců a dárců. Banky je třídí, skladují a distribuují prostřednictvím charitativních a sociálních organizací. Samy ale nerozhodují o tom, kdo má nárok čerpat potravinovou pomoc. Lidé v nouzi se obracejí na sociálního pracovníka, odbor sociální péče ve své obci nebo neziskovou organizaci, ti pak vyhodnotí situaci a rozhodnou o oprávnění čerpat pomoc. Pří-

jemce potravinové pomoci je zaregistrován v centrální evidenci a je mu přidělena výdejna v blízkém okolí. Na základě tohoto doporučení se dotyčný dostaví do výdejny, předloží potvrzení o nároku na potravinovou pomoc (voucher) a přebere si balíček potravinové pomoci. Pomoc je určena **rodičům samoživitelům, vícečetným rodinám, dětem a mladistvým v nepříznivé životní situaci, seniorům, invalidům a dalším osobám sociálně vyloučeným nebo žijícím v sociálně vyloučených lokalitách.**

FINANCOVÁNÍ A EVROPSKÁ PODPORA

Potravinové banky v Česku čerpají podporu z několika zdrojů, přičemž zásadní roli hraje Evropská unie. Z Operačního programu Životní prostředí jsou financovány investice do infrastruktury – například modernizace skladů nebo nákup chladicích zařízení a svozové techniky. Dalším významným zdrojem je Operační program Zaměstna-

nost plus, ze kterého je financován nákup a distribuce potravin, hygienických potřeb a dalšího základního materiálu po celé republice a provoz samotných výdejních míst. Potravinové banky i výdejny tak mohou rozšiřovat svou kapacitu a reagovat na rostoucí potřeby obyvatel.

SOLIDARITA A UDRŽITELNOST

Důležitým zdrojem potravin jsou pravidelné sbírky, které se konají dvakrát ročně – na jaře a na podzim. Tyto akce organizuje Česká federace potravinových bank ve spolupráci s obchodními řetězci, neziskovými organizacemi a pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zemědělství.



Do poslední sbírky, která proběhla 26. dubna 2025, se zapojilo více než 2 500 prodejen po celé republice a vybralo se 602 tun potravin a drogerie. Lidé mohli darovat pomoc buď přímo dobrovolníkům v zelených zástěrách za pokladnami nebo online nákupem.

Potravinové banky každoročně zachrání stovky tisíc tun potravin z řetězců, výroby i od drobných dárců před zbytečnou likvidací. Jejich činnost tak má významný ekologický dopad – snižuje množství odpadu, šetří vodu, energii a emise, které by jinak byly spojeny s výrobou a likvidací potravin. Zároveň nás vedou k zamyšlení nad tím, kolik jídla potřebujeme kupovat, učí nás větší skromnosti, ohleduplnosti a schopnosti rozdělit se. Darování potravin se stává symbolem solidarity a odpovědnosti vůči společnosti.

Výdejny potravinových bank

Česká federace potravinových bank realizuje od roku 2023 projekt Výdejny potravinových bank v ČR financovaný z Operačního programu Zaměstnanost plus. Cílem projektu je v rámci stávající sítě 15 potravinových bank vybudovat 150 výdejen, buď pojízdných pro distribuci na venkově, nebo statických ve větších městech. Pomoc ve formě pravidelného vydávání balíčků potravin (čerstvých i trvanlivých) a základní drogerie se tak stane dostupnější i pro lidi v odlehlejších oblastech, kteří jí dosud nemohli čerpat.

Projekt představuje přelomovou službu, což dokazují následující čísla za necelé 2 roky jeho fungování:

- výdejny potravinové pomoci fungují ve 201 místech po celé republice,
- za rok 2024 projekt pomohl 31 161 lidem v nouzi a rozdal 313 352 balíčků,
- 56 % lidí, kteří dostávají potravinovou pomoc, jsou rodiny s malými dětmi.



INFORMACE O PROJEKTU

„Výdejny potravinových bank v ČR“

Číslo projektu:

CZ.03.02.02/00/22_100/0001396

Příjemce:

Česká federace potravinových bank, z.s.

Realizace projektu:

1. 7. 2023 – 30. 6. 2026

Web:

www.potravinovebanky.cz

www.lepsipribeh.cz

Stav realizace OPZ+

	Počet	Objem v mil. Kč	Podíl na celkové alokaci (v %)
Vyhlášené výzvy	89	48 120	104
Zaregistrované žádosti o podporu	5 820	59 051	127
Vydané právní akty o poskytnutí podpory	2 671	36 004	77

Údaje k 28. 7. 2025. Celková alokace OPZ+ včetně národních zdrojů je více než 46 mld. Kč v závislosti na aktuálním kurzu CZK/EUR.

SPRÁVNÉ SOUTĚŽNÍ ODPOVĚDI Z MINULÉHO ČÍSLA:

1. Finanční podpora na obsazené místo v dětské skupině je v OPZ+ poskytována
a) na již i zapsané děti (nemusí být přítomné)
2. Jednotka na jedno vytvořené kapacitní místo v dětské skupině je pro rok 2024 stanovena na
c) 62 258 Kč
3. Do nového centra pro oběti sexuálního násilí PORT mohou přijít
b) všechny osoby nad 16 let

Soutěž o ceny



Již tradičně máte možnost získat balíček propagačních předmětů. Stačí zodpovědět tyto tři jednoduché otázky:

1. Co to je MAS?
a) zkratka pro mezioborovou akademickou skupinu
b) zkratka pro místní akční skupinu
c) zkratka pro moderní aktivní skupinu
2. Kam se obrátit o potravinovou pomoc?
a) na potravinovou banku
b) na prodejny potravinových řetězců
c) na sociálního pracovníka
3. Co je prostupné zaměstnávání?
a) postupný návrat nezaměstnaných na pracovní trh
b) sdílené pracovní místo pro rodiče s malými dětmi
c) pracovní pozice, kde převažuje homeworking

Odpovědi zasílejte do **1. 9. 2025** na adresu esf@mpsv.cz.
Kompletní pravidla soutěže jsou dostupná na www.esfcr.cz.
Ze správných odpovědí vylosujeme **tři výherce**.
O výhře je budeme informovat e-mailem.
Pracovníci řídicího orgánu OPZ+ jsou ze soutěže vyloučeni.

Vydává

Ministerstvo práce a sociálních věcí

IČ 00551023

Řídicí orgán OPZ+ – Sekce evropských fondů
a mezinárodní spolupráce

Redakce

Tým publicity OPZ+

Grafická úprava

Media Age, s.r.o.

Foto

Archiv MPSV

Připomínky a náměty zasílejte na: esf@mpsv.cz

Publikace je spolufinancována Evropským sociálním fondem plus
a státním rozpočtem České republiky.

www.esfcr.cz

